

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XX.

V Celovcu, 26. septembra 1901.

Štev. 39.

Pravica, kje si?

III.

V nemških časopisih se vedno in vedno ponavlja zahteva nemških uradnikov za nemške kraje. Nam vsikdar pohlevnim Slovencem se taka zahteva sevé silno drzna dozdeva. Mi se lovimo le za drobnicami; po hlebu seči si ne upamo. In vendar omenjena nemška zahteva ni tako nespametna, kar bomo na par izgledih spoznali. Postava daje sodnikom veliko oblast v roke, katero smejo čisto neodvisno po svojem prepričanju uporabljati. Le njihova vest je v tem obziru njih vrhovni sodnik. Tako razsoja v bagatelnih zadevah — to so take, pri katerih se ne gre za več kot 100 kron — prvi sodnik kot prva in tudi zadnja inštanca. Pritožba proti njegovi sodbi ne pomaga ničesar. Naše ljudstvo je revno. Reveži nimajo mastnih pravn in njim je mala svôtica večje vrednosti, kot bogatino stotak. Vidi se, koliko pravn odločuje že prvi sodnik, in če ta ni na mestu, kaj potem? V kazenskem, kakor v civilnem postopanju (kjer se gre le za premoženje) ocenjujejo sodniki vrednost dokazov, torej tudi verjetnost besed prič in strank po svojem prostem prepričanju. To se pravi, sodniki imajo čestokrat izid pravde v svojih rokah. Sedaj bo že vsakemu razumljivo, zakaj hočejo Nemci za-se nemške sodnike. Nam ne pride na misel očitati kateremu-koli sodniku pristranost in radi hočemo verjeti, da ne poznajo drugih vodnikov sebi, kot postavu in vest. Vendar tudi sodnik je človek, v kojega prsih bije srce, in to je vsikdar pristransko. Vse duševne in нравstvene sile mu je napeti, da njegovo srce ne vpliva na sodbo. Tega vpliva se bo lahkje obvaroval, ako je sin národa, kateremu pravico deli, in njega težnje razumeva ter zanj čuti.

Kako smo dejali, mi Slovenci nismo tako pogumni v svojih zahtevah, kakor naši nemški sosedi. Od te zahteve, da naj nam dá država našega jezika po vsem zmožnih uradnikov, pa bi mi nikoli ne smeli odnehati, ker je ponižna in prepotrebna. Naj nas ne ustraši brezstidnih protivnikov neopravičen ugovor, da slovenska stranka samo radi kruhoborstva terjá uradnike, ki imajo slovenščino v svoji oblasti! Mi ne zapiramo Nemcem poti v naše kraje. Če si pa oni nočejo našega jezika priučiti, naj jih pa mati Germanija redi. Nesreča ne bo nobena, ako tudi sinovi slovenskih

mater pridejo med nas na boljša mesta in naše zaupanje v nje bo mnogo večji, kajti mi vemo, da kri ni voda.

H koncu hočemo še na kratko posebno opozoriti na dve jako značilni pravdi, ki utegneta zanimati tudi širše slovenske kroge.

V Libeličah na Koroškem obstoji društvo gostilničarjev za pogoditev užitnine. Pri društveni seji predloži se namah udom zapisnik v podpis, s katerim se naj vsi društveniki pod globo 40 kron zavežejo, svoja prostora nikoli prepustiti slovenskim društvom za njihova zborovanja. Taka pogodba, ki izvira iz brezmejnega sovraštva do zakonito obstoječih slovenskih društev, katerim hoče postavno zborovalno pravico ukrasti, je nemoralna in vsled tega neveljavna. Zgodilo se je pa, da je bil gostilničar, ki se je zvitim nasprotnikom vsedel na limanice, na plačilo take globe 40 kron tožen, ker je v njegovih prostorih zborovalo slovensko društvo. In on je pravdo zgubil! Proti bagatelni sodbi ni uspešne pritožbe. Razlogi tuzadevne sodbe pravijo, da ni postavne določbe, ki bi enake dogovore posameznih gostilničarjev ali celih zvez taistih prepovedovala in da ni mogoče spoznati, kako bi se na ta način osigurana zborovalna pravica kršila, ne gledé na to, da cela vrsta libeliških gostilničarjev navedenemu dogovoru ni pristopila takó, da je dosti gostiln za zborovanja v imenovanem kraju (Ort) na razpolago. Temu nasproti poudarjamo le to, da so vsi gostilničarji zadevnega kraja ali vasi (Ort) po našem mnenju neveljavno pogodbo podpisali in še dva tej vasi najbližnja gostilničarja. Ali ni torej zakonito potrjenim društvom zborovalna pravica zelo občutno prikrajšana?

Druga pravda vršila se je pred celovsko porotniško sodnijo. Ni treba poudarjati, da se Slovenec med porotniki lahko z lučjo po dnevi išče, in težko bo katerega iztakniti. Sicer je pa že dobro preskrbljeno, da je porotniška klop vsikdar tako sestavljena, da se nemškemu toženemu uradniku ničesar ni bati. Vsled tega je predrznost nekaterih uradnikov grozovita in brez strahu blatijo osebno čast svojih národnih nasprotnikov.

Lansko leto je prinesla „beljaška Urša“ dopis, o katerem se je slovenskemu župniku očitala pregrešna zveza z zakonsko ženo. Hujšega očitanja menda ni mogoče zabrusiti katoliškemu duhovniku v obraz. Cela župnija in vsi, ki dotičnega žup-

nika kot vse časti vrednega gospoda poznajo, so se zgražali nad toliko podlostjo. Župnik toži, uradnik niti dokaza resnice o namišljeni zvezi ne nastopi in vendar ga porotniki s sedmimi proti petimi glasovi — oprosté.

Ojstre besede nam silijo v pero, a svojo sodbo obdržimo zase, ker dobro vemo, da se s taisto itak strinjajo vsi pošteni in pravicoljubni ljudje, in — ker nad našim listom visi damoklijev meč državnega pravdnistva. Kot gotovo resnico samo hočemo pribiti, da ga ni c. kr. sodnika v celi Avstriji, ki bi se drznil v takem slučaju uradnika oprostiti; kajti če bi to storil, prišel bi z jasnimi postavnimi določbami navzkriž. Druga resnica pa je ta, da morajo porotniki pred obravnavo priseči, da se bodo zvesto ravnali po postavi in da ne bodo slušali glasu naklonjenosti ali nenaklonjenosti, ampak sodili nepristransko kot pošteni in svobodni možje. Sapienti sat!

V znamenju kamenja in krvi!

Ustanovitev požarne brambe v Mali vasi pri Globasnici in njeni nasledki.

Lepa in blaga je misel svojemu bližnjemu pomagati, ko sam ne more več oteti svojega blaga. V tej misli ustanovile so se kakor povsod tudi na Koroškem požarne brambe, da bi pomagale bližnjemu, kedar mu hoče ogenj uničiti vse njegovo imetje.

Ustanovile so se požarne brambe, a žalibože le prekmalu zasledovale so zraven svojega prvotnega namena še drugo smer, in to posebno po slovenskih krajih. Med raznovrstnimi sredstvi, katere rabijo Nemci in nemškutarji, da bi razširili nemški duh po slovenskem kraju, nahajamo posebno požarne brambe. Vodstvo takšne požarne brambe je gotovo v rokah kakega nasprotnika, ki skuša vse pod svojim poveljem stoječe združiti v nemčurski tabor. Tam pridobivajo prav po načrtu vse one, ki so doslej bili še zvesti svojemu rodu, z nemško komando, pri kneipah in z različnimi drugimi sredstvi.

Le malo požarnih bramb je na Koroškem, katerih vodstvo je v slovenskih rokah in katerih občevalni jezik je slovenski. Da pa so bile te vedno sovražene in imajo mnogo pretrpeti, to je v našem Korotanu jasno kakor beli dan.

PODLISTEK.

Humberški grad.

(Zgodovinska črtica)

II.

Grof Žiga Ludovik Dietrichsteinski je torej ustanovitelj nove humberške rodbine. Leta 1634. poročil se je z grofico Ano Meggovsko; iz tega zakona se je porodilo 7 otrok, 3 sinovi in 4 hčere. Bil je cesarjev tajni svetnik in skoz celih 20 let predsednik notranje avstrijske komore v najvišarnejših časih. Cesar Ferdinand III. čislal je njegovo poštenost in državno spretnost in mu mnogo zaupal. Vse to se razvidi iz mnogobrojnih pisem, ki jih je pisal cesar lastnoročno o jako važnih in tajnih zadevah, in iz pisem nadvojvode Leopolda Viljema, najvišjega poveljnika avstrijske armade. L. 1631. pogrofil je cesar njega in njegovega brata Baltazarja in l. 1645. podelil mu je red zlatega runa. Slavo svoje rodbine pomnožil je z umnim gospodarstvom ter kupil od Khevenhüllerjev graščine Landskron in Vrbo, kateri sta bili onim vzeti vsled veleizdaje, in Bekštanj (Finkenstein), za katero je plačal 15.200 gld. L. 1637. ponovil in potrdil mu je isti cesar stari privilegij „cudendae monetae“, t. j. pravico, da sme denarje v srebru in zlatu kovati, ki nosijo njegov grb, podobo in napis. Še dandanes stoji v Kožentavri Ogriz-ova hiša, na kateri se vidi grb Dietrichsteinskih grofov, o kateri se poroča, da so v nji kovali denar. L. 1647. ustanovil je za svoje 3 sinove iz svojih 4 graščin Bekštanj, Humberg, Lands-

kron in Vrba „fidejkomis“ v enakih delih, dočim je plačal 4 hčeram veliko doto iz svojega alodijalnega premoženja. Umrl je l. 1653.

Sledil mu je sin prvorojenec Žiga Helfrid, ki se je oženil z Izabelo kneginjo Gonzaško (Gonzaga). Kakor njegov oče, tako je tudi Žiga služil zvesto in spretno cesarju Leopoldu. Bil je komornik, tajni svetnik, vitez zlatega runa in deželni glavar koroški. Olepšal je vrata na gradu s svojim in svoje žene grbom in nasadil južni breg pod gradom z vinskimi trtami. Pokupil je tudi nekaj kmetij. L. 1680. morila je kuga ljudi po Koroškem; v treh mesecih pomrlo je 237 humberških podložnikov onstran Drave. Grof Žiga in njegov oskrbnik Bittner sta pomagala lajšati nadlogo, kakor sta vedela in znala. Še druga nesreča ga je zadela. L. 1690. bil je hud potres, ki je raztrgal marsikateri zid in razsul dimnike i. dr. L. 1698. umrlemu bil je sin Filip naslednik.

Po vzgledu svojega deda in očeta vstopil je v državno službo in dosegel istotako visokih častij; postal je dvorni vojni svetnik Notranje Avstrije in predsednika namestnik, grajski poveljnik in poveljnik trdnjave v Gradcu. Ko je l. 1715. brez otrok umrl, navstala je med sorodniki 2 leti trajajoča pravda o dedščini. Zmagal je nečak Karol Ludovik, sin drugega brata Franca Adama, posestnika landskronskega.

Dosegel je ta v državni službi čast komornika, tajnega svetnika in najvišjega lovskega nadzornika. Njegova žena je bila rojena grofica Trautmansdorfska. Živel je večinoma na Dunaju in zatislil oči l. 1732. Sledil mu je sin Karol Franc Ludovik, poznejši komornik in državni svetnik v

Gradcu, kjer je navadno bival. Njegov sin Ludovik izgojeval se je v Rimu, v zavodu, ki se mu pravi „collegium Germanicum“ (t. j. zavod za Nemce); potem je študiral v Würzburgu, potoval po Nemškem, Nizozemskem, Holandskem in Francoskem. Vrnivši se domu prevzel je l. 1770. svoja posestva in vstopil v državno službo, v kateri je dosegel do častij dvornega komornega, državnega, gubernijalnega, tajnega svetnika in gubernijalnega namestnika v Lvovu. L. 1783. preiskal je po naročilu cesarja Jožefa II. Koroško in podal se tri leta pozneje na Dunaj, kjer je l. 1796. kot zasebnik umrl. Zgodovina humberške grada ga slavi kot nezoparnega moža odločnih zmožnostij, neumornega delovanja, zveste udanosti in ljubezni do svojega cesarja, kot moža usmiljenega srca, vzgled državnika in očeta svojih podložnikov.

Zapustil je 3 sinove, katerih najstarejši Žiga Ludovik je prevzel posestva. Slovel je za najlepšega moža istega časa. Umrl je naglo smrti že l. 1800. Ker je drugi brat Janez Nepomuk umrl že 2 leti prej, prešla je humberška graščina na najmlajšega brata Duklasa. Posebna skrb tega je bila, da olepša grad. Omislil je novo pohištvo in vse tako uredil, da se je moglo tudi po zimi prav ugodno v njem stanovati. Pod gradom dal je napraviti sadni vrt, potem vrt za kuhinjo in umetne nasade. Napravil je vinograd, kakor je bil že v prejšnjih časih. Kupil je pristavo na Razpotju, spadajočo h graščini, ki je bila l. 1771. prodana, nazaj in jo nastanil z lepo rejeno govejo živino solnograškega plemena. Ker pa so bili hlevi in druga poslopja pri pristavi že stara in deloma lesena, dal je l. 1813. sezidati novo veliko pristavo, da bi služila na prav

Slovensko požarno brambo imamo v Štebnu pod Valžbergom za globasniško občino. Po marsikaterih zaprekah ustanovila se je dné 11. junija 1898 pod vodstvom vrlega narodnjaka, g. Ferd. Krajgerja. Ker je občevalni jezik te požarne brambe slovenski, ni bila sprejeta v zvezo gasilnih društev, in tako tudi ni dobila redne podpore.

Da je pa ta slovenska požarna bramba nekaterim jako v oči bodla, to je umevno, posebno pa so znani Paar in obadva globasniška učitelja na vse kriplje delovali na to, da se ustanovi druga požarna bramba z nemško komando, hoteč tako odvrniti ljudi od slovenske in jo nazadnje uničiti. Ustanovila se je tedaj nova požarna bramba v Mali vasi, tedaj v sredi med Globasnico in Štebnom, kamor je od vsake strani le deset minut. K tej ustanovitvi je veliko pripomogel obče znani deželni poslanec Plavec, ki je v svoji zagrizenosti do Slovencev tudi dosegel, da se ni sprejela štebenska požarna bramba v deželno zvezo gasilnih društev. Znamenite in velevažne so v tem pogledu besede, ki jih je spregovoril veljaven gospod iz Velikovca, rekoč, da ne odobruje ustanovitve druge požarne brambe v Mali vasi; ljudje naj bi pristopili k že prej obstoječi, kajti on pozna slučaj, da sta se v nekem kraju, in sicer nemškem, ustanovile dve požarni brambi, ki sta se pri nekem požaru, namesto da bi gasili, le stepli.

Ustanovili so tedaj novo požarno brambo in nalovili za ude, kogar so le mogli dobiti: kmete, hlapce, dekle, menda vseh skupaj sto, od katerih pa še marsikateri ne ve, zakaj se gre. Tudi od slovenske požarne brambe so jih nekaj odvrgli. Postavili so v Mali vasi hišico za shrambo gasilnega orodja in kupili tudi brizgalnico.

Dné 15. t. m. je imela biti slavnostna otvoritev, pri kateri priložnosti se je tudi blagoslovila hišica in gasilno orodje. Napravili so slavoloke v Mali vasi, kakor tudi v Globasnici, zastave male in velike so vihrale; da med temi ni manjkalo frankfurtaric, to je umevno; bilo jih je vsega skupaj pet. Predrznost je res velika, da na čisto slovenskih tleh razobešajo izdajske, protiaustrijske frankfurtarske zastave!

Naročili so za to slavnost tudi godce iz Pliberka, ki so že v soboto zvečer godli pri obhodu po vasi in tudi v nedeljo ob petih zjutraj. Pri tej priložnosti je neki kmet čisto prav povedal: Moliti bi imeli, pa ne delati takšnega ropota. — Popoldne ob pol devetih so šli „nemški“ (kdo se ne smeje!) brambovci v cerkev, kjer se je brala slovesna sv. maša. Popoldne začeli so prihajati gostje, brambovci kakor tudi druga gospoda iz Dobrlevasi, Miklavca, Sinčevasi, Lovank, Velikovca, Pliberka, Prevalj, Guštanja, Možice, Črne itd.

Ravno, ko so vsi bili zbrani pred Pacherjevo gostilno, da odrinejo v Malo vas, pa pride iz cerkve jubilejna procesija, ki jo je vodil g. kaplan. Požarne brambe napravile so prosto pot, da pa so se posmehovali nekateri tej moleči množici, posebno pa g. kaplanu, o tem imamo priče; nekdo je celo rekel: „Heil!“ bi morali upiti, pa ne moliti!“ — Ta je res lepa!

Ko je odšla jubilejna procesija, odrinile so požarne brambe v Malo vas, ž njimi vred precej radovedne množice. Res, čudno je bilo videti, ko je šla na eno stran proti Podjuni procesija, na

mного let. Okoli l. 1848. prišla je ta v last rodbine Trapičeve, katera jo poseduje še dandanašnji.

L. 1813. imeli so humberski podložniki onkraj Drave mnogo nadlog pretrpeti vsled francoskih napadov. Ko je avstrijski cesar Franc I. pristopil l. 1813. zaveznikom proti Napoleonu, začela se je vojska tudi po Koroškem. Francozje prekoračili so meje ob Ljubelju in Veliki Suhi (tako daleč je segala francoska oblast), naskočili utrjene postojanke na Bistrici, katere so po večdnem boju si osvojili. Zasedel je sovražnik vse vasi in sela po celi spodnji Rožni dolini do freibachske Borovnice in plenil in ropal po njih. A samo 14 dni je trajala sovražnikova slava. Feldcajgmajster Hiller dal je popraviti v naglici most čez Dravo, katerega so prej požgali. Z 9. lovskim bataljonom napadel je Francoze, zapodil jih do Sveč, naskočil utrjeni Ljubelj, pridobil si ga in je tako tekom nekaterih dni osvobodil Spodnji Rož, ki spada pod humbersko gosposko, sovražnikovega nasilstva.

Smešničar.

* Nek pruski gospod se je hotel norčevati iz nekega očeta jezuita in ga vpraša: „Vi jezuiti vse veste, torej mi lahko poveste, zakaj so moje mustače že sive, lasje na glavi pa še črni?“ Oče jezuit mu hitro odgovori: „Ker ste vedno z ustmi več delali, kakor z glavo.“

* K pivovarju pride učen mož in mu reče: „Gospod, če me dobro plačate, vam pa povem, kako zamorete pivo (ol) skuhati brez hmella in ječmena.“ — „Pojte se solit,“ reče pivar, „to znam davno že sam!“

drugo pa vesela množica s spremljevanjem godbe. Ko so se postavile požarne brambe v red, pozdravil je prvi Kuhar od nove požarne brambe došle brambovce v nemškem jeziku, katerega pa ni dosti več, kar je kazal jecljajoči glas; ali je tudi govor zrastlel na Kuharjevem zelniku, nam ni znano. Sklenil je svoj govor s trikratnim: Gut Heil.

Na to je govoril deželni poslanec in okrajni načelnik požarnih bramb g. Plavec-Skrjanc. Zahvaljuje se za pozdrav nove požarne brambe; saj se ga pa mora tudi veseliti, zakaj s tem so novi brambovci pokazali, da so „možje napredka“ (Männer des Fortschrittes). [Hu, hu!] Ustanovilo se je društvo, katerega naj se nihče ne dotakne in se tudi dotakniti ne sme (eine Vereinigung, die niemand antasten soll und auch nicht antasten darf). Nova socijalna struja prišla je v celo stvar, novo življenje, saj pri tej požarni brambi je povelje nemški. (Kaj so si mislili nekateri novih brambovcev in velemodri Plavec sam, je težko uganiti; bržkone so toliko razumeli o tem, kakor koza o višji matematiki.) A žalibože, da smo morali odstraniti one (t. j. štebensko slovensko požarno brambo) od nas deseterih tisoč. Brambovec nima izreka: „Bogu na čast in bližnjemu v bran“ samo na jeziku, ampak on ga tudi izvršuje. (Se je pozneje videlo, kako so to izvrševali.) Kristus pravi: Ljubite se, in ne: Sovražite se. (Glej, glej, Plavec pa zna menda celo že evangelij na pamet!) In kje se to lepše pokaže, kakor pri brambovcu, ki vse žrtvuje, da more bližnjemu pomagati. To je prava ljubezen! (Das ist die echte Liebe!) Žalibože, da je dandanes drugačna struja, da se hoče temota razširjati, toda luč je prišla in danes vidimo, da so se našli možje, možje luči („Männer des Lichtes“). Ta je mož, ki temote ne trpi. (Der ist ein Mann, der die Finsternis nicht leidet.)

Obetajoč in zatrjujoč, da se sprejme nova požarna bramba v materino krilo vseh drugih, sklene svoj govor s trikratnim „Gut Heil!“ Je-li zdaj res tako „svetlo“ v Globasnici, pokazali so poznejši dogodki.

Po dokončanem govoru blagoslovil je g. župnik Eichholzer brizgalno hišico kakor tudi brizgalnico. Nato je napravila nova požarna bramba majhno poskušnjo; brizgali so na neko hišo. Nekdo je napravil opazko: Glej no, čemu pa tako škropijo streho, saj je že itak dovolj mokra, ko že štirinajst dni dežuje. — Z godbo korakali so zopet nazaj v Pacherjevo gostilno, kjer se je začelo šele pravo gasenje — ognja v grlu. „Heulali“ so, kar se je dalo, in marsikateremu so se ogreli možgani od premnogo zaužite pijače.

Bilo je ob kakih pol šestih, ko se na enkrat sliši krik: „Slovenci so napadli s kamenjem goste v Paarovi gostilni.“ Nastal je seveda velik polom in splošna zmešnjava. Ljudstvo je letelo k Paarovi gostilni gledat, kaj se godi. — Nemčurji so torej takoj Slovence očitati, da so jih napadli. Resnico izveš pa iz sledečega:

Slovenci iz Štebna so se podali po dokončani popoldanski službi božji, ko so se bili udeležili tudi jubilejne procesije (ž njimi tudi cela požarna bramba) ob kakih štirih popoldne proti Globasnici.

Hodili so po stranskih potih, (!) da bi se ognili vsaki drugi požarni brambi; bili so tudi v navadni obleki, da bi nihče ne mogel reči, da hočejo koga izzivati. Šli so v gostilno k „Šoštarju“, ker je bilo v Globasnici ravno žegnanje, s tem namenom, da bi se malo razveseljivali, in sicer pri Šoštarju, ker so vedeli, da tam ne bo mnogo ljudi, ker je ona gostilna na glasu kot bolj slovenska. Sedeli so najprej spodaj, a ker je bilo premalo prostora in ker so tudi hoteli, da bi bili sami zase, podali so se v zgornje nadstropje, kjer so se razveseljivali prav po domače. Naenkrat pride kakih 10 ljudi v prvo nadstropje, ki so začeli kričati: Heil, Heil! G. Krajger, ki je vse to početje nekaj časa opazoval, in tudi sprevidel, da so ljudje užaljeni, in se je bilo bati še kaj hujšega, stopi pred one „hajlovce“ in jih opominja, da naj to opustijo, ker morajo vedeti, da s tem tukajšnje goste žalijo in dražijo. A oni rečejo: „To je naš pozdrav.“ G. Krajger nato: „Gut Heil!“ je vaš pozdrav in ne „Heil“. Zoper „Gut Heil“ mi ničesar nimamo, a „Heil“ nas žali.“ A oni so začeli le tem bolj upiti in razgrajati.

Nazadnje se vendar odstranijo, a pred hišo so začeli peti: „Grüss Gott mit hellem Klang.“ Slovenci pa so zaklicali svoj „Živio“. Nemčurji še vedno niso mirovali, ampak psovali Slovence in nadalje prepevali nemške pesmi. „Nemci“ so Slovence še vedno izzivali in ko je eden od nasprotnikov Slovenca potisnil, priklopela je razdraženost do vrhunca, da so se poprijeli.

V tem trenutku prileteli od strani nasprotnikov prvi kamen, za njim še več drugih, jako debelih. Da Slovenci pri tej priložnosti niso mogli ostati mirni, in bodisi človek še tako ravnodušen, to mora biti vsakemu jasno. In tako so vrgli Slovenci kamenje nazaj, ki je priletelo od nasprotne strani. Vse to se je vršilo

med „Šoštarjevo“ in „Paarovo“ gostilno, odkoder je priletelo tudi nekaj kozarcev, katerih so precej pobili. Jeden Slovenec je imel še drugi dan otekel prst, kamor ga je zadel kozarec. V tem se tudi že zgrudi eden od Slovencev in sicer Št. Vrtnik p. d. Tratnik, posestnik na Čepičah. Spravijo ga hitro iz bojišča v bližnjo drvarnico, da bi bil varen pred hujšim. V Pacherjevi gostilni raznesla se je hitro vest o tem, kakor je bilo že omenjeno, seveda s početka čisto drugačna. Ljudje so se vsuli iz gostilne in dirjali proti Paarovi kričeč, kakor divja druhal: „Pobijmo jih, te bindišarje, obdajmo jih od vseh strani, da nam nobeden ne bode mogel uiti.“ K sreči so prišli v tem trenutku tudi orožniki, katere so že iskali. Začeli so delati mir in tudi g. Krajger je opominjal Slovence, da naj so mirni. Od nasprotne strani letele so nanj grozne psovke, kakor: „Raubhauptmann, Gauner, Falot.“ Slovenci so se pokorili besedam orožnikov, kakor tudi g. Krajgerja, ter šli nazaj k Šoštarju. Na opomin orožnikov so se morali umakniti tudi nasprotniki.

Ranjencu, ki je bil težko ranjen zadaj na glavi, in ki je vsled tega tudi izgubil zavest, so sprali rano, jo zavezali ter ga peljali takoj domu. Šli so hitro po okrožnega zdravnika v Dobrlovas, g. dr. Grassl-a ml., a ta ni hotel priti, četudi se mu je dopovedalo, da je nevarnost velika. O polnoči so se morali peljati v Pliberk po g. dr. Höfferer-ja, ki je tudi prišel in spoznal, da je črepinja prebita in da bolnik visi med življenjem in smrtjo. Ranjenec se je čez nekoliko časa zopet zavedel.

Pozneje se je tudi izvedelo, da so oni hajlovci, ko so prihajali k „Šoštarju“, rekli: „Zdaj gremo na tepenje. Tedaj je bil namen jasen in iz tega se tudi razvidi, kdo je hotel začeti prepir. Da Slovenci tudi dalje niso hoteli dajati priložnosti k pretepu, se vidi iz tega, ker so na to poravnali svoj račun, odšli mirno, kakor so prišli po stranskih potih, na svoj dom.

Očitalo se je Slovence, da so oni nalašč prišli v Globasnico, da bi izzivali „Nemce“; očitalo se jim je, da so oni najprej napadli Nemce, zatrjujoč, da ti sploh kamna vrgli niso; očitati so jednemu, da je tudi metal kamenje, ko je nasprotno le letel po orožnike, ker je uvidel nevarni položaj. Da, celo tako smelo so mogli trditi, da so Slovenci sami Tratnika pobili. (!) No, čuda, da tega ne trdijo, da si ni on sam nalašč glave razklal! Nemci trdijo, da so čisto nedolžni, da še z mazincem niso ganili, a dejstva, čisto dejansko navedena, za katerih resnico, in sicer za vsako posebej, imajo Slovenci priče, ta dejstva naj kažejo, kaj je resnica.

Ustanovili so tedaj nasprotniki svojo požarno brambo samo iz zagrizenosti do Slovencev in sploh z namenom, da bi slovensko stranko uničili. V prihodnje bodo menda morali po celi globasniški občini na vsako hišo nabiti tablico z napisom: tu je Slovenec, tu „Nemec“, da bo ob času požara mogla gasiti pri Slovence slovenska, pri Nemcu pa nemška požarna bramba.

Ob koncu pa še nekoliko o govoru Plavca. Rekli ste, g. Plavec, da je to društvo, „ki se ga najkdo ne dotakne in se tudi dotakniti ne sme“. Mislimo, kar velja o tej požarni brambi, to velja tudi o slovenski! A zgodilo se je ravno nasprotno! Ali niso bili Vaši ljudje Vaše stranke, ki so napadli mirne Slovence, ki nobenemu niso hoteli žalega? Pometajte najprej pred svojim pragom, potem še le pred tujim!

Rekli ste, g. Plavec, da so to „možje napredka“, in mislimo, kar ste rekli o teh možeh, to velja za celo Vašo stranko. Če pa imenujete to „napredok“, da ljudje Vaše stranke pridejo s kamenjem in napadajo Slovence, potem moramo misliti, da je Vam pojem napredka še prav nejasen, potem morate o tem še kaj več študirati. Mi smo že srečno priveslali v dvajseto stoletje in nismo več v dobi poganov.

Rekli ste, g. Plavec, da so to „možje luči“ in da je tisti „mož“, ki temote ne trpi, da je prišla luč, in mislimo, da to menite o celi Vaši stranki. Prišli ste „možje luči“, a v čudni podobi, namreč s kamenjem v rokah, in začeli preganjati „temoto“ z njim, metavši ga na glave Slovencev, da se je vsakemu posvetilo! Verjemite, „luč“ v taki obliki, kakor ste jo prinesli Vi, to ni ona dobrodejna luč, ki človeka osrečuje in krepča; ta Vaša „luč“, ta boli in skeli, in tam na Čepčah imate tudi žrtev svoje luči, ki visi med življenjem in smrtjo, in to je Vaše delo, to je sad Vaše takozvane „luči“, ali bolje rečeno „lučanja“ — namreč kamenja.

Rekli ste gosp. Plavec, da je Kristus rekel: „Ljubite se, in ne: Sovražite se.“ Dobro! Mirno sedeče ljudi, ki se razveseljujejo in ki so se s tem namenom, da bi jih nihče ne mogel motiti, odtegnili v posebno sobo, z razžaljivimi klici dražiti, psovati, priti med nje z namenom, jih natepsti, jih pobijati s kamenjem: To je vaša ljubezen! „Das

ist echte Liebe!“ G. Plavec, Vi in Vaša stranka ste pač pojem o oni vzvišeni ljubezni, ki jo nam oznanjuje naš Zveličar, čisto napačno razumeli, to se vidi na dogodkih, katerih ne morete tajiti.

Lahko se dá misliti, da se bo razbodbalo od nasprotnikov v celi svet: vidite, takšni so Slovenci; napadli in pobijali so nas — a kdor ljubi resnico, ta bo sodil drugače! Nasprotniki so vsejali prepir, zanetili strast med prej mirnim ljudstvom in dobrega konca to ne bo imelo. A sedaj se pa morajo tudi odpreti oči vsakemu, le malo treznosodečemu človeku, kakšni so ti možje „luči“ in „napredka“ in mislim, da se bo obrnil proč od takih ljudi, ki razširjajo svojo „luč“ v znamenju — kamenja in krvi!

Dopisi.

Za „Národno šolo“ v Velikovu. V „Miru“ št. 21, 28, 31. in 37. t. l. izkazani zneski v skupni svóti 703 krone 4 vin. odposlani so bili dné 9. septembra t. l. v korist velikovške šole družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. — Darovali so v gorenji namen: Č. g. Martin Šašl, častni kanonik in dekan v Gospi Sveti, 20 kron. Provizor Florijan Kramer v Črnečah daroval je 10 kron s prvim novim kronskim desetakom. Jakob Kindlman, župnik v Grebinjskem Klostru, 10 kron. Vesela družba, zbrana dné 15. septembra pod Jepo, 6 kron 60 vin. Neimenovan iz Zahomca 5 kron. Zbravši vse kamenje, ki je dné 15. sept. t. l. v Globasnici priletelo na nas Slovence, spremenili smo ga za našo trdnjavo, velikovško národno šolo, v svóto 16 kron, katere je nabral Peter Greiner. Na praznik presv. Marijinega imena pri sv. Križu nad Črnečami zbrani duhovni pošljejo svóto 18 kron v dar „Národni šoli“ velikovski. Župnik Frano Katnik na Dholici 10 kron. Vkup 95 kron 60 vin. Lepa hvala. Živel nasledniki!

Velikovec. (Razširjevanje „Štajerca“.) Nihče drugi nego velikovski Koloros sam poprijel se je posla, razširjevati „Štajerca“. Hlapcu, ki vozi njegovo pivo, blagovolil je izročiti nekaj iztisov slavne krote, da osreči ž njimi tiste, ki jemljejo pivo od njega. Mi nič nimamo proti temu, če bi bilo njegovo pivo tudi nekaj boljše, a že vidimo zraven še prismojenega „Štajerca“, ta ponesrečeni kvas združenih nemških in slovenskih liberalcev, potem se nam ta zmes še na kilometre studi. Mi smo vsi prepričani, da ima Koloros najboljšo voljo, s Štajerčevimi lažmi in budalostmi norčevati se iz naših kmetov, a naj bo uverjen, da si mi takih nasilstev ne damo dopasti. Svetujemo mu, naj kar sam spravi vse iztise „Štajerca“ tja, kamor slišijo.

Grebini. (Razno.) Dolgotrajno deževno vreme je tudi tu napravilo mnogo škode zlasti pri otavi. Na travnikih je škode na tisoče kron. Na hribih ne morejo ovsu žeti in rž jim v kopah začenja rasti. Slaba letina jim kaže. — Pri nas imamo brizgalnico, pa čuda, brez ognjegascv. Imeli smo jih sicer in tudi spretneza poveljnika. Ali neka nemčurska zgaga, ki je bil nekaj pri nas premožen posestnik in sedaj v Gradcu v revščini živi, je toliko časa napravljala razprtije, da je poveljnik odložil svoj posel. Dobili smo novega nemčurskega poveljnika, katerega pa nihče ubogati ni hotel; torej brizgalnica brez ognjegascv. Bog nas varuj ognja! — Dné 10. t. m. dopoldne so šolarji in šolarice opravili božjo službo za sveto leto pod nadzorstvom svojih veroučiteljev. Le-ta sta otroke opoldne pogostila, kar je bilo otrokom posebno všeč.

Šmihel nad Pliberkom. (Inštalcija.) Krasno je bila okinčana naša vas na angeljsko nedeljo; grmenje topičev je oznanjalo, da se vrši posebna slavnost in ljudstvo je hitelo v cerkev k instalaciji novoimenovanega župnika, č. g. Franca Mariniča. Vsem navzočim bodo ostale v spominu prekrasne besede, katere je govoril ob tej priliki naš spoštovani dekan vč. g. Sim. Bauer in prepričani smo, da bodo je vsi farani z veseljem spolnovali ter svojega novega župnika spoštovali kot svojega vidnega angelja varuha. Novoimenovani župnik je pa tudi mož, ki zasluži naše zaupanje. Neumorno je deloval za svoje prejšnje farane, in le želja, delovati med vernim slovenskim ljudstvom, je bila vzrok njegove preselitve. Kakor se je na prejšnji postaji trudil in ustanovil posojilnico, tako je tukaj z veseljem prevzel že pričeto delo v prid kmetskega stanu ter ga bode nadaljeval z večjim veseljem, ako bo videl, da se kmetje tudi sami brigajo za svojo korist in v obilni meri pristopajo k mlekarji. Novodošlemu župniku kličemo iz srca: Bog mu blagoslovi delo in trud, ki ga bo imel, in nam ga ohrani mnogo in mnogo let.

Škocijan. (Nekaj novic.) Naj dragi bralci „Mira“ po dolgem času tudi iz naše prijazne škocijanske fare zvejo nekaj novic. Naše slovensko ljudstvo se je v prav lepem številu udeležilo jubilejnih procesij, ki smo jih že opravili. Tudi škocijanski šolarji so imeli jubilejne procesije posebej okoli domače cerkve. Človeka mora veseliti, če vidi pri procesijah tako lepo število vrlih slovenskih mož in trdnih mladeničev, ki so večinoma zmirljali stali kakor skala pri volitvah in tudi bodo vselej pošteno branili zlato krščansko in národno misel. Tega zlatega zaklada in lepe svetinje dragega materinega jezika nam ne smejo uropati iz naših src, četudi nas mrzi že precej hladna grab-

štanjska liberalna sapa in če tudi nam nesrečni Velikovec okuži mnogo naše mladine zlasti iz spodnje fare. — Na malo Gospojnico smo imeli veliko procesijo k naši Ljubi Gospi na Gori pri Dobrli-vasi. Bil je to za nas veseli dan; pač mnogo so k temu pripomogli izvrstni šmihelski pevci, ki so pri sveti maši kaj lepo popevali pod spretnim vodstvom dobrolskega organista. Obľubili so tudi, da nas pridejo razveseljevati na roženvensko nedeljo. Tedaj namreč namerava naša Ciril in Metodova podružnica napraviti svoje letno zborovanje in nam pripraviti nekaj veselih ur pri Majerju. Pridite tedaj od blizu in daleč k nam v Škocijan; če Bog dá, ne bode vam žal. — Dné 15. septembra je prišel k nam živinozdravnik koroške kmetijske družbe, dajat nam nasvetov zoper konjske bolezni. Govoril je tokrat največ o konjski koliki. Le škoda, da ves njegov trud našim kmetom ne bode koristil preveč, ker premalo, dá, skoraj nič niso razumeli nemškega, sicer dobrega govora. Pa tudi udeležba je bila za naše razmere prav slaba. Zato pa bi želeli in po vsej pravici zahtevali, da da nam prihodnjič kmetijska družba pošlje slovenskega govornika, ki nam bo koristil gotovo. Če imamo kot udje svoje dolžnosti, potem imamo tudi svoje pravice. Kakor smo pozneje zvedeli, je bil tokrat gospod Šumi zadržan. — Prihodnjič pa vam bodem povedal, kako se tukaj hlina ptujstva gifta krola, ki slihi na ime „Štajerc“. Mnogo jih je že prišlo do pravega spoznanja, da je njeno pihanje in regljanje hinavsko in lažljivo. Do tedaj pa pozdravljeni od nas!

Jezerko. (Naše letovišče.) Dolgotrajno zelo neugodno vreme minulega tedna nam je pregnalo vse letovičarje. Ko to pišem, je sicer jasno, pa občutljivo mrzlo, ker so okrog doline stoječi velikani, t. j. Grintovec, Skuta itd. skoraj do srede njihove višine z novim snegom pokriti. Po mojem zadnjem poročilu je bilo tukaj še prav mnogo tujcev različnih národnosti, največ Čehov. Prišli so tudi trije Angleži, katerim se je naš kraj jako dopadel, le škoda, da radi slabega vremena niso imeli dosti razgleda. Vkljub temu so obiskali češko kočjo in šli na Grintovec. — Pretečeno soboto 14. t. m. je tudi že odrinil oskrbnik s svojo rodbino iz češke kočje, katera je sedaj sicer zaprta, pa ako bi bilo še lepo vreme, najde še vsak izletnik, oziroma hribolazec, tam potrebna živila ter prenočišče.

Prevalje. (Cesarjeva zahvala.) Kakor smo že poročali, smo v Prevaljah imeli na cesarjev god tudi popoldansko cesarsko slavnost. Ta reč pa je dozorila dve posledici. Ena je izvanredno častna: Vest, da so šolarji pod varstvom tukajšnjega nadučitelja g. Jurkoviča in posebno vsled truda učitelja gosp. Krebsa uprizorili lepo domoljubno igro, je prišla celo na Dunaj in prinesla od tam — cesarjevo zahvalo. Prevaljčani so seveda vsled tega čudno veseli, in po pravici tudi ponosni. Kje na Koroškem pa se je še kaj takšnega prigodilo? Katera šola pa je tudi tako lepo opravljala cesarski god? — Druga posledica je pa malo bolj — sitna. Čujte: Tukajšnja žandarmerija je naznanila dva tukajšnja gospoda pri okrajnem glavarstvu, ker sta se pri cesarski slavnosti (t. j. pri cesarski pesmi) nespodobno obnašala. Po socialdemokraško sta namreč — obsedela, ko so drugi spoštljivo vstali, ter tako izrazili našemu cesarju udanost in zvestobo. Bomo videli kaj bo!

Prevalje. (Cerkvene slavnosti.) Pred svetlom in Bogom naj bo povedano, da naši farani v resnici lepo skrbijo za vredno in lepo obhajanje cerkvenih slavnosti. Bodisi že praznik v farni cerkvi, ali sejm na kaki podružnici, bodisi kaka procesija ali kake izvanredne večernice, — zmirom opazujemo mnogobrojno in gorečo udeležbo. Izredno veselje in tudi izdatno podpiranje pa pokažejo posebno tedaj, če je treba darovati kaj za zidanje, popravljaje in olepšavo cerkv, božjih hramov. — Združeni so pri nas tudi fanti; oni imajo in volijo tudi sami svojega vodjo, „čehmoštra“. Ravno tako so združene tudi dekleta pod varstvom posebne „čehmoštrinje“; fanti in dekleta imajo „svoje“ praznike, svoje maše, svoja darovanja in hranilnico. Če se obhaja kaka slavnost v župnijski ali kaki podružnijski cerkvi, skrbijo dekleta za rože in vence, fantje pa za — smodnik in topičel! Zadnje nedeljo so se fantje še posebno skazali s tem, da so postavili orjaško-visoko „majo“ pri sv. Barbari. Dekleta so pa spletle vencev v takem obilju, da bi, če bi vse sestavil, segel tako sestavljen rožni trak skoro pol ure daleč! Le škoda, da so fantje po cerkvenem opraviilu, posebno zvečer, včasih malo preveč veseli.

Prevalje. (Katoliško delavsko društvo. — Razno.) Po običajnem mesečnem zborovanju je priredilo naše katoliško delavsko društvo zadnjič kratko veselico; zategadelj je bila udeležba velika, in to zborovanje se je prav lepo obneslo. Najbolj se pa je dopadel ljudem Stritarjev „Berač“, katerega je deklamoval g. Fr. K. v razcapani beraški obleki. Deklamovalo se je tudi lepo nekaj pesnj. Petja je bilo tudi dovolj. — Deževalo je pri nas

dolgo časa, pa saj to ni nobena novica, saj vsak Korošec vé, da pri nas že dalj časa dežuje, in vendar ni poročal, ali raztrobil tega še noben list! Čudno! — Naša cerkev je zdaj dogotovljena. Gotovo je jedna najlepših cerkv po Koroškem, vsaj gledé notranje lepote. O priložnosti povemo malo več o nji. Sedaj samo to-le: Staro cerkev podreti, novo zidati in sicer skoro petkrat tako veliko, novo cerkev olepšati, napraviti nove altarje, veliko cerkev znatraj poslikati, — vse to storiti v teku sedmih let — ni težko, a vse to plačati — pa ni malenkost, posebno če cerkev sama še — knofa nima! In — plačano je! Slava in hvala torej takim faranom in drugim, katerih imena povemo o boljši priložnosti.

Sv. Križ pri Spod. Dravogradu. (Praznik.) Na praznik Marijinega imena je pri Sv. Križu največji shod. Čeravno je letos tako nestanovitno, in neugodno vreme, se je vendar zbralo zelo veliko romarjev. Na predvečer sta prišli dve procesiji iz Štajerskega: od Št. Lovrenca in iz Ivnice. Obe nemški. Vsaka ima svojega voditelja; eden je trdil, da je letošnja procesija — osemindeseta, katero je „zapeljal“ k Sv. Križu. Pa si dajo tudi lepo postreči: težko Marijino podobo, katero so sami kupili, morajo jim domača dekleta nesti nasproti, po hribu jo pa nesejo ovenčane romarske device; domači duhoven jih mora pričakovati, zvečer se jim nemški pridiguje; drugi dan pa grejo po maši in pridigi zopet v procesijo nazaj; pojejo vedno, a njih petje ne ugaja našim ušesom; a tem lepše in po-božnejše pa molijo: lepo počasi, pravilno in vsi jednako; besed ne požirajo. — Peto mašo je obhajal dravberski prošt preč. g. F. Izop, in sicer s škofovo palico in škofovo kapo. Ljudstvo je kar strmelo in od vseh si slišal: danes je pa bilo lepo!

Beljak. (Pogreb. — Kitajec.) Dné 4. t. m. spremili smo tukaj ob velikanski udeležbi obče spoštovanega in priljubljenega meščana g. A. Pihlerja k večnemu počitku. Pri pogrebu se je reklo: umrl je najboljši meščan v Beljaku. Bil pa je to tudi mož še stare korenine, še iz stare boljše dóbe; imel je tudi velika posestva na Brnci, in je bil zavolj tega tudi pri Slovencih občeznan. Bil je že šest let bolehen, večkrat prejel je zakramente za umirajoče. Stari še zmerni meščani pomrjejo, vedno bolj pa naraščajo „šönererijanci“ in protestantje. — Naše mesto dobilo je nov trg: cesarja Franca Jožefa trg pred novo, skoraj že dodelano — protestantsko cerkvijo ter cesarsko in Goethejevo cesto, ki vodita k novi cerkvi. — V nedeljo dné 8. septembra smo imeli v Beljaku priložnost videti in slišati — Kitajca. Bil je to kitajski misijonar, o. Zeno Möltner, doma na Tirolskem iz reda sv. Frančiška. Zgleda popolnoma kakor Kitajec, ima po kitajsko prirojeno brado, prav dolgo kito na glavi, kitajsko kapo, takozvani „čín čín“ z dolgimi traki vzadi in popolnoma kitajsko obleko, tedaj pravi Kitajec. Imenovani že 23 let deluje kot misijonar v Kini, zdaj pa je prišel zopet v Evropo prosit milodarov, ker so boksarji, kitajski vstaši, vse njegove cerkve in hiše njegovih kristjanov porušili. Imel je v frančiškanski cerkvi nagovor, v katerem je podal nekako sliko tamošnjega krščanskega življenja in preganjanja kristjanov. Posebno zanimivo pa je bilo pripovedovanje o dogodkih zadnje kitajske vojske, katere je videl na lastne oči in tudi sam doživel. Nazadnje pa je prosil pomoči za svoje na tisoče broječe kristjane brez strehe, brez cerkve in brez živeza.

Sv. Višarje. (Letošnji obisk božje poti.) Ugibalo se je v spomladi sem in tja, kakšen vpliv bode imelo sv. leto na romarsko pot na sv. Višarjah, zakaj lahko bi prišlo zavoljo sv. leta veliko več romarjev semkaj, lahko pa tudi precej manj. Kakor se pa zdaj kaže, sv. leto ni imelo nobenega posebnega vpliva na našo božjo pot in romarji prihajajo prav v navadnem številu na sv. Višarje. Samo izvanrednih procesij je letos do zdaj precej izostalo, in to gotovo zavolj tega, ker imajo povsod doma zaukazane cerkvene obhode za sv. leto in ker duhovnikom primanjkuje tako časa kakor prave priložnosti, da bi tudi že s procesijo prišli na sv. Višarje. Vkljub temu pa je prišlo prav veliko duhovnikov od vseh strani. Do zdaj, t. j. do srede septembra, jih je namreč prišlo že 128, in sicer so prišli večinoma meseca avgusta. Zanimivo je tudi vedeti, od kod največ duhovnikov pride. Kakor si vsakdo lahko misli, prišlo jih je največ seveda iz Koroškega, namreč 37, vendar bi jih od tod gotovo lahko veliko več prišlo. Iz Kranjskega jih je prišlo 22, iz Štajerskega 21, in sicer 13 slovenskih in 8 nemških duhovnikov. Iz Primorskega je prišlo 17 duhovnikov, iz Tirolskega 9, iz Italije 6, iz Tržaškega 5, iz Spodnje Avstrije 5, iz Češkega 3, iz Amerike 2 in konečno iz Šlezije 1. Med odličnimi duhovniki se lahko omeni pred vsem č. g. M. Ecker, opat v Tancenbergu pri Gospi Sveti na Koroškem; M. Gatterer, profesor na vseučilišču v Inomostu; V. Kavčič, profesor v Mariboru; Simon Párta, gimn. profesor v Pilgramu na Češkem; dr. J. Debevec, gimn. profesor v Kranju; dr. Ivan Seliskar, duhovnik iz Amerike; trije bratje „Sila“ iz

Tržaškega itd. Prišli so gor pa tudi še nekateri drugi duhovniki, ki pa niso tukaj maševali, ampak so zopet hitro odšli, tako da mi njihova imena niti znana niso. V spominskih bukvah za tujce sta zapisana tudi dva pastora. Bog vedi iz kakšnega namena sta gor prišla!*) Kakor prihajajo tedaj duhovniki iz različnih dežel na sv. Višarje, tako tudi drugi posvetni ljudje. Posebno veliko je prišlo to leto Čehov, seveda največ čeških turistov, ki pridejo si ogledat slovensko deželo in obiskat svoje brate Slovence, ter na tem svojem potovanju obiščejo tudi tako lepo in divno ležeče sv. Višarje. Češko kolesarsko društvo pa, ki je hotelo 12. avgusta tudi priti semkaj, je moralo ta svoj namen zavoljo slabega vremena opustiti. Pa je bil takrat tu na sv. Višarjah od 1. do 3. ure popoldne tudi čuden naliv. V dveh urah padlo je 68 milimetrov dežja, po celi gori navzdol je voda kar na debelo tekla, in strela je, kakor je „Mir“ že kratko sporočil, kar križema udarjala. Prav slabo vreme imamo pa zdaj meseca septembra. Dežuje dan za dnevom, in hud veter kadi sive in težke megle tod mimo. Zavoljo tega pa tudi le redko prihajajo gor romarji in tudi zopet hitro odidejo, da tako ubežijo skoraj zimskemu mrazu in hudi nevihti. Ravno ko to pišem, zagledali smo skoz megle na bližnjih, vnebo-kipečih vrhovih beli sneg in skoz oblake začenja se polagoma razodevati sonce. Bog daj, da bi nastalo zopet boljše vreme, da bi mogel še marsikateri prijatelj, ki mi je obljubil, priti na sv. Višarje, bodisi že sam ali pa s kako procesijo, in da bi mogel tudi jaz „Mirovim“ bralcem še kaj novega poročati.

Novičar.

Na Koroškem.

Ponatis „Cecilije“ I. del je sedaj že dogotovljen. Onim gospodom, ki so ponatis naročili in tudi že plačali, se dopošlje, kjer le more, z letošnjimi družbenimi knjigami; onim, ki so si delo naročili a ne še plačali, posebej z računom. Ponatis „Cecilije“ stane za ude broširan 1 krono, v prt vezan 1 krono 80 vin.; za neude in po knjigarnah broširan 1 krono 40 vin., v prt vezan 2 kroni 20 vin. Poštne je plačati za posamezne iztise 30 vinarjev.

Duhovske zadeve. Dne 13. sept. sta preminula dva zaslužna dušna pastirja naše škofije. V št. Andražu v labudski dolini je umrl tamošnji č. g. dekan in župnik Jan. Tobeitz. Porodil se je dne 8. nov. 1824 v št. Juriju ob jezeru, bil v mašnika posvečen dne 2. julija 1848. — V Zgornjem Mühlbahu nad št. Vidom je umrl tamošnji č. g. župnik Jan. Ubelaker. Porodil se je dne 30. apr. 1822. v Neugedeinu na Češkem, bil v mašnika posvečen dne 1. avg. 1847. N. p. v m. — Dekanijo št. Andraž bo oskrboval č. g. Seb. Bachmaier, župnik v Rojahu; župnijo št. Andraž pa č. g. K. Rous, župnik v št. Urhu. — Razpisana je do dne 2. nov. župnija št. Andraž.

Osebnosti. Prestavljen je c. kr. notar dr. Jan. Krapf pl. Liverhoff iz špitale v Beljak. — Za kanceliste so nastavljeni pri okrajnih glavarstvih: V Beljaku g. J. Lederer, v Celovcu g. J. Messner, v Velikovem g. Jos Bunček.

Drobiž. Z vlaka padel je dne 16. t. m. med Ukvami in Naborjetom sprevodnik J. Rosenwirt. Obležal je mrtev na progi. — Dne 23. t. m. se je na Dunaju posebno odposlanstvo koroškega deželnega zbora poklonilo cesarju, da se mu zahvali za to, da je potrdil postavbo o novih železnicah. — Pri Vrbi se je ustrelil nek Huber iz Solnograda. Našli so pri njem samo 36 krajcarjev. — Pri št. Rupertu pod Celovcem je nek „spretni“ lovec obstrelil dekle, ki je delala na polju. — Dne 14. sept. je imel v Celovcu shod bivši učitelj in socialdemokratski poslanec Seitz. — Na šoli za gluho-neme v Celovcu se prične šolsko leto dne 21. oktobra.

Po slovenskih deželah.

Deželnozborska volitev na Kranjskem. Dne 19. t. m. so volila mesta. Izvoljenih je bilo 6 narodno-naprednih poslancev, namreč župan Iv. Hribar in P. Graselli v Ljubljani, dr. Ferjančič v skupini Tržič-Radovljica, Ciril Pirc v Kranju in Škofji Loki, J. Arko v Postojni in dr. Iv. Tavčar v dolenskih mestih. V Idriji je v ožji volitvi prodrl kandidat katoliško-narodne stranke, dekan Arko, v Kočevju nemški liberalce dr. Schöpl. — V novem deželnem zboru bode: 16 pristašev katoliško-narodne stranke, 9 pristašev narodno-napredne in 11 nemških liberalcev.

Drobne novice. Isterski deželni zbor je zboroval minuli teden. — Pogreb tržaškega škofa msgr. Andr. M. Šterka je bil zelo sijajen. Pokazalo se je, kako zelo ga je spoštovalo ljudstvo. Preko groba pa sega srd Lahonov, zakaj laški mestni za-

*) Morda se to pokaže, ko bodeta kje na Nemškem zabavljala in udrihala po naši božji poti.

stop ni prišel h pogrebu. — Urednik „Slov. Gospodarja“, g. prefekt A. Korošec, je bil od mariborskih porotnikov obsojen na 6 tednov zapora, ker je bil „razžalil“ ptujske nemčurje. — V Ormožu so otvorili in blagoslovili novo slovensko šolo za okolico.

Tržne cene.

V Celovcu, dne 19. septembra 1901.

Ime blaga	na birne		na hektolitru		Prignalo se je
	K	v	K	v	
pšenica . . .	10	41	13	—	— konj
rž	9	47	11	84	— pitani vol
ječmen . . .	7	7	8	84	42 vprežnih volov
oves	4	75	5	94	5 juncev
ajda	7	20	9	—	83 krav
turšica . . .	8	60	10	75	4 telice
pšeno	14	—	17	50	— pitanih svinj
proso	—	—	—	—	— prascev
krompir . . .	1	70	2	76	
fižol, rudeč .	—	—	—	—	

Pitani voli so po — K do — K, vprežni voli po 300 K do 320 K, krave po 160 K do 250 K.

Sladko seno je meterski cent po 5 K 20 v do 5 K 50 v, kislo seno po 3 K 50 v do 5 K — v, slama po 3 K 40 v do 4 K 40 v.

Promet je bil srednji.

Velikovec, dne 18. septembra. (Letni sejem.) Prignali so: 4 bika, 436 volov, 189 krav, 14 telic, 8 telet. Cena za pitano živino 60 do 64 kron, za vprežno živino 54 do 58 kron za meterski cent žive vage. 295 ovac, 9 svinj. Promet je bil dober. Kupci so bili iz Tirolskega.

Beljak, dne 18. sept. Prignalo se je: 43 konj (60 do 560 kron), 36 pitanih volov (60 do 64 kron za meterski cent žive vage), 293 vprežnih volov, 96 juncev, 87 krav, 72 telic, 2 bika. Kupci so bili iz Tirolskega, Solnogradskega, Avstrijskega. Promet je bil srednji, cene primerne.

Vabila.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Velikovec in okolico pripravi na rožnovensko nedeljo dne 6. vinotoka 1901, ob 3. uri popoldne, svoj letni občni zbor v gostilni pri Mežnarju v št. Štefanu pri Velikovem po tem-le vspredu: 1. Pozdrav načelnika. 2. Govor o verski in narodni šoli, govorita gg. vikar Val. Podgorc in kanonik Val. Weiss. 3. Volitev novega odbora. 4. Slučajni govori in nasveti. — Po zborovanju prosta zabava, pri kateri bodo sodelovali pevci iz Grebinkškega Kloštra. K obilni udeležbi vabi vse zavedne Slovence in Slovenke odbor.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Škocijan in okolico priredi na rožnovensko nedeljo dne 6. oktobra ob 4. uri popoldne pri Majarju v Škocijanu svoj letni občni zbor in veselico. Na dnevnem redu je volitev novega odbora, pobiranje letnih doneskov, slavnostni govor in prosta zabava, pri kateri sodelujejo iz prijaznosti pevci društva „Korotan“ v Šmihelu nad Pliberkom. K obilni udeležbi vabi prijazno odbor.

Vabilo

ustanovnemu shodu

I. kor. tamburaškega društva „Bisernica“ v Celovcu, ki se vrši v četrtek dne 3. oktobra t. l. ob 8. uri zvečer v gostilni pri „Velikem Kleku“ (Grossglockner), Lidmanský-jeve ulice št. 2.

Sklicateljji.

Listnica uredništva.

Več dopisov smo zopet morali odložiti in prosimo gg. dopisnike, da nam tega ne zamerijo.

V Jarenino. Hvala Vam lepa za poslano; pride prihodnjič. Čestitamo k lepim uspehom! Na zdar!

G. Svečan. Došlo je vse in se primerno porabi. Iskrena hvala!

Slovinci, spominjajte se Velikovške šole!

Loterijske številke od 22. septembra 1901.

Linc	18	82	5	27	45
Trst	35	74	18	43	71

Za porabo sadja. Za pridelovanje vina.

Stiskalnice

za sadni mošt za grozdno vino

s stalno delujočim dvojnimi tiskalom in uravnavo stiskanja „Herkules“. Jamčimo za najvišjo zmogljivost, do 20 odstotkov višjo, kakor pri vseh drugih stiskalnicah.

Sadni in grozdni mlini. Stroji za obiranje sadja.

Popolne naprave za pridelovanje mošta, stalne in za prevažanje. Stiskalnice in mlini za pridelovanje sadnih sokov. Sušilnice za sadje in zelenjad, lupilce in rezalnice, najnovejše samodejne patent-brizgalnice za grozdje in rastline „Syphon“, izdelujejo in prodajajo z garancijo kot posebnost v najnovejši, najbolj izvrstni in priznani najbolj sestavi

PH. MAYFARTH & Comp.

c. kr. izključlj. privilegirana

tovarna poljedelskih strojev, livarna in plavž na par.

Dunaj, II/1 Taborstrasse št. 71.

Obdarovani z nad 400 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami.

Obširni ceniki in mnoga priznana pisma se delijo zastoj. — Zastopniki in prekupci strojev se iščejo.

NAZNANILA.

Za naročevanje cerkvenih čipk pripoznana je najboljša trdka Teodor Günther v Bohdalu (Gottesgab) na Češkem.

Vzgojišče za deklice

(Internat)

č.č. šolskih sester v „Národní šoli“

družbe sv. Cirila in Metoda

v Velikovem

se priporoča p. n. slovenskim starišem.

V hiši je trirazredna ljudska šola; poseben ozir se jemlje na pouk v ženskih ročnih delih.

Šolsko leto se začne dne 15. oktobra t. l. Plačila 8 gld. mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati č.č. šolskim sestram v Velikovem na Koroškem.

Službo organista ali pa tudi cerkovnika

želi nastopiti na dobri fari izurjen organist (do-vršivši orglarsko šolo), lepega vedenja in z jako dobrimi spričevali. Kdo, pové uredništvo „Mira“.

Leonardo de Pauli,

kamnosek,

Velikovec, glavni trg šte. 16

se priporoča za izdelovanje

spomenikov, nagrobnih kamenov in plošč, stopnic, durnikov, stebrov vsake velikosti, namiznih plošč iz kararskega mramorja itd.

Popravlja po ceni in solidno nagrobne kamne in napise.

Službo organista in cerkovnika

išče mlad, čvrst, neoženjen strokovnjak, dobro izvežban v cerkveni glasbi na cecilijanski šoli v Celovcu. Naslov se izve pri upravnistvu „Mira“.

Kmetija

v št. Petru pri Velikovem, ki ima 45 oralov zemljišča, se prodá iz proste roke. Več pové posestnik Gabrijel Hudelist v št. Petru pri Velikovem, pošta Ruda na Koroškem.

Mizarskega učenca

sprejme takoj Luka Zufer, mizarski mojster v Celovcu, Vetrinjske ulice hiš. šte. 8.

Lepa kmetija

v Gorenjem Zamanju pri št. Kocijanu, pošta Sinčavas, se dá s 1. januarjem 1902 na 5 let v najem, ali pa se tudi prodá. Hiša je trpežno zidana in v najboljšem stanju; poleg ima polje in travnike ter pravico za izvrševanje gostilniške obrti in za prodajo tobaka. Natančnejša pojasnila daje Marija Rusch, pri gosp. F. Mussi-ju v Porečah ob vrb-skem jezeru.